

PRENUMERATA WYNOŚI:
w Kaliszu miesięcznie . . . 2 zł. 50 gr.
z odnośnikiem do domu . . . 3 zł. —
Na prowincji z przesyłką
pocztową 3 zł. 50 gr.
Zagranicą 6 zł. —
Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 187-8 (8115).

Sobota, dnia 15 sierpnia 1925 r.

Rok XXXIII.

Dr. WAŁCHOWICZOWA

przeprowadziła się z ul. Marjańskiej Nr. 5 na ul. Browarną Nr. 4, front, II p.

1476

Briand powrócił do Paryża

i oświadczył że czuje się bardzo zadowolony z rezultatu narad.

PARYŻ, 14. (PAT). Min. spr. zagr. Briand powrócił z Londynu.

PARYŻ, 14. (PAT). Briand oświadczył, że czuje się bardzo zadowolony z rezultatu narad z Chamberlainem które odbyły się w nader serdecznej atmosferze. Dziś wieczorem Briand przedstawi do aprobaty rządowi projekt odpowiedzi do Niemiec w sprawie paktu bezpieczeństwa. Projekt ten zostanie w dniu jutrzejszym przesłany rządowi sprzymierzonym do oceny. Dziś po poł. Briand przyjmie min. Skrzyńskiego, który natychmiast zaznajomi się z tym projektem.

PARYŻ, 14. (PPAT). Temps stwierdza, że spotkanie londyńskie zakończyło się dyplomatycznym sukcesem, gdyż Briand i Chamberlain zdołali zacieśnić węzły łączące Francję z Anglią i wzmocnić wzajemne zaufanie uzyskując w ten sposób sukces moralny wielkiego znaczenia, który mieć będzie korzystny wpływ na rolę sytuacji ogólnej. Spotkanie to dało przyległe rezultaty moralne, gdyż pozwoliło na zbliżenie też francuskiej i wielobrytyjskiej w podstawowych sprawach problemu bezpieczeństwa. Uczyniony wysiłek, którego z całą ojalnością dokonali obaj ministrowie był przedewszystkiem wysiłkiem, zmierzającym do pojednania przez jasne zrozumienie moralnych i politycznych interesów obu krajów sprzymierzonych. Nikt nie spodziewał się tego, że spotkanie doprowadzi do zrehabilitowania treści paktu, który Niemcy będą miały następnie podpisać takim, jakim jest. Briand i Chamberlain pracowali nad uprzedzeniem porozumieniem ze sprzymierzonymi, aby w dalszych dyskusjach z Niemcami sprzymierzonych mogli występować jednym głosem. Dopiero więc po zawarciu układu między sprzymierzonymi nadejdzie czas do zastanowienia się nad rokowaniami z Rzeszą. Temps kończy, stwierdzając, że w rokowaniach tych wszystko zależeć będzie od dobrej wiary i woli Berlina.

Francja może interwenjować bez pytania Ligi narodów.

PARYŻ, 14.8. Londyński sprawozdawca Martina donosi, że 4 ustalone przez Brianda i Cham-

berlaina wypadki, zezwalające na interwencję Francji bez pytania Ligi Narodów są następujące: 1) Napad na Francję, 2) Wysyłka wojsk niemieckich do demilitaryzowanej sfery nadreńskiej, 3) Grupowania wojsk niemieckich w bezpośredniej bliskości sfery nadreńskiej, 4) Budowa twierdz, oraz inne prace fortyfikacyjne mające charakter wybitnie wojskowy.

Gabinet angielski zapoznał się z przebiegiem konferencji.

LONDYN, 14.8. Dziś popoł. gabinet angielski odbył posiedzenie w celu zapoznania się z przebiegiem konferencji Brianda z Chamberlainem. Na posiedzeniu tem Chamberlain wypowiedział w obszernym przemówieniu zadowolenie z powodu osiągniętych rezultatów narad z Briandem. Członkowie gabinetu jednocześnie zapoznali się z tekstem ustalonej przez obu ministrów odpowiedzi francuskiej na ostatnią notę Niemiec. Po za odpowiedzią francuską gabinet zajmował się sprawami ekonomicznymi państwa i zaznajomił się zwłaszcza z przemysłem węglowym. Wśród wysuniętych propozycji poruszono również kwestję nacjonalizacji przemysłu węglowego. Gabinet zajmował się również propozycją rozszerzenia działalności rządowej w komisji rozjemczej z którą współpracowaliby przedstawiciele górników. Dzienniki angielskie omawiające przebieg narad gabinetu, nie sądzą aby rząd skłonny był do uznania niektórych żądań górników m. in. tych, które odnoszą się do współpracy przedstawicieli federacji górników w zakresie definitywnego badania sytuacji w górnictwie. Dzienniki podkreślają, że w tym wypadku trudność tkwiłaby w niemożności znalezienia wśród górników ludzi o odpowiednich kwalifikacjach.

W sprawie długów też poczyniono postępy.

LONDYN 14.8. PAT. Daily Telegraph donosi, że rokowania pomiędzy Francją i Anglią w sprawie długów francuskich poczyniły tak daleko idące postępy, że należy się liczyć z regulacją długów francuskich w najkrótszym czasie.

Katastrofa na lotnisku w Brodach

podeczas manewrów Wołyńskich.

BRODY, 14. (PAT). Jedyny wypadek, jaki się zdarzył na manewrach wołyńskich, była katastrofa na lotnisku w Brodach, której ofiarą padł por. Sokół. Przyczyną wypadku był nieostrożny start przeprowadzony w kierunku silnego wiatru, zamiast przeciw wiatrowi, skutkiem czego rozbieg aparatu był dalszy od normalnego i samolot zaraz po oderwaniu się od ziemi natrafił na wysoki pas kukurydzy, która namotała się na koła

i doprowadziła do przewrócenia się aparatu kołami do góry. W chwili wywrócenia się aparatu, por. Sokół, pełniący obowiązek obserwatora uderzył głową o znajdujący się obok pilota karabin maszynowy i poniósł śmierć na miejscu. Zwłoki przetransportowano na stację Brody, skąd dziś wysłane zostaną do Warszawy, gdzie się odbędzie pogrzeb.

Olbrzymia burza szalała nad Pragą.

PRAGA, 14. (PAT). Poprzedniej nocy po bardzo upalnym dniu zerwała się nad Pragę i nad zachodnią Czechosłowacją wielka burza, potężna z oberwaniami się chmury i licznymi piorunami. Nad Pragę uderzyło kilkadziesiąt piorunów. Ulice miasta w ciągu krótkiego czasu pokry-

ły się grubą warstwą gradu o wielkości gołębiego jaja. W kilku miejscowościach zachodniej Czechosłowacji skutkiem oberwania się chmur wystąpiły rzeki i zalały okolice. Szkody są bardzo znaczne. Dwie linie kolejowe wiodące z Pragi zostały uszkodzone.

Dr. Feliks Krzymuski

choroby wewnętrzne i nerwowe
ul. T. Kościuszki 15, m. 5, od 3—5.

LECZENIE SZCZEPIONKĄ PROF.
DANYSZA z INSTYT. PASTEURA.

1553

Dr. Niepokojczycki

specjalista chorób skórnych i wenerycznych, b. starszy asystent kliniki uniwers. w Poznaniu, ordynator szpitala św. Trójcy w Kaliszu, przyjmuje chorych ulica Wrocławska 13, od 8—10 i od 4—7 w.

1550

Dr. P. KLINGER

SPECJALISTA CHOROBY

WENERYCZNYCH i SKÓRNYCH

st. ordynator oddz. wener. Szpit. Wojsk.
przyjmuje codziennie oprócz niedziel i świąt
od 8—9 rano i od 4—7 pp.

Adres: Towarowa 3, I piętro.

1537

30-dniowa SEZONOWA WYPRZEDAŻ

FIRMA „CECYLJA“

Aleja Józefiny 19, w Kaliszu

poleca po cenach
znacznie niższych:

suknie, szlafroki, bluzki, ubranka i sukienki
dziecięce, wszelkiego rodzaju bieliznę damską,
męską i dziecięcą, pończochy, skarpetki,
fartuchy i czapki szkolne, torebki damskie,
pułki i walizki podróżne, jak również wszelkiego
rodzaju robotki.

Polecając się łask. względem Sz. Klienteli
pozostaje

1481

Z poważaniem
Firma „CECYLJA“.

Pijcie najlepszą angielską mieszankę

herbaty 103

D/H FELS TEA Co

Warszawa,

Plac Grzybowski 7.

16

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

Uroczysta koronacja cudownego obrazu.

KATOWICE 14.8. PAT. Dziś o godz. 8.10 przybył z Warszawy do Katowic pociągiem warszawskim J. Em nuncjusz apostolski Mrg. Lauri, który w dniu 15 sierpnia b. r. dokona uroczystej koronacji cudownego obrazu Matki Boskiej w Wielkich Piekarach. W dniu jutrzejszym nuncjusz apostolski w towarzystwie biskupa Nowaka, który przybył o godz. 6 do Katowic i ks. biskupa Hlonda uda się do Wielkich Piekar.

Rokowania w przemyśle metalurgicznym.

WARSZAWA 14. Przez cały dzień trwały rokowania pod przewodnictwem głównego inspektora pracy p. Klotta pomiędzy organizacjami zawodowymi, przemysłowców i robotników w przemyśle metalurgicznym. Po bardzo szczegółowej dyskusji i dalszych naradach przemysłowcy w odpowiedzi na żądania robotników wysunęli następujące propozycje: 1) Podniesienie stawek minimalnych od 10 do 20 proc. w zależności od kategorii, 2) pozostałym kategorjom które zarabiają powyżej minimum podwyżkę płac o 5 proc. 3) Zawarcie zbiorowej umowy do 1 stycznia 1926 r. z gwarancją że zarobki nie będą niższe choćby zniżyły się

koszty utrzymania. Przedstawiciele robotników oświadczyli, że z powodu ogromnej rozbieżności między żądaniami robotniczymi i ostateczną propozycją przemysłowców, delegaci robotników nie mogą brać na siebie odpowiedzialności za przyjęcie lub odrzucenie propozycji przemysłowców i odwołają się do ogółu robotników. Dalsze propozycje ze strony robotników oraz dalsze rokowania uzależnione będą od wyniku uchwał jakie powezmą delegacje.

Sprawa optantów w świetle dziennika szwajcarskiego.

GENEWA 14.8. PAT. Dziennik Suiffe w naczelnym artykule numeru dzisiejszego analizuje szczegółowo sprawę optantów poddając ostrej krytyce złą wolę rządu niemieckiego, usiłującego uchylić się od wykonania zobowiązań podpisanej przez siebie konwencji. Artykuł zarzuca również konsulom niemieckim w Polsce sabotowanie repatriacji optantów oraz nazywa wogóle skandalem postępowanie Rzeszy piętnując je jako nowy manewr niemiecki: skierowany przeciwko pokojowi Europy.

polsko słowackich, p. Benesz wyzyskał znakomicie. Układy z dnia 20 marca są świetną ilustracją nstrojów i wynikających z nich możliwości w zakresie utrwalenia pokojowych stosunków pomiędzy państwami Europy.

Drugim znamiennym przykładem jest zbliżenie pomiędzy państwami bałtyckimi. Konflikt polsko - litewski, jak słusznie zauważył niedawno Minister Spraw Zagranicznych Łotwy, p. Mejerowicz, stoi na przeszkodzie nawiązaniu ściślejszych stosunków pomiędzy temi krajami. Nie ulega jednak wątpliwości, że układ Helsiński z dnia 16 stycznia 1925 r., ustanawiający mechanizm arbitrażowy pomiędzy Polską, Łotwą, Estonją i Finlandją, stanowi poważny krok naprzód tej drożce.

Trzeci przykład wpływu wywieranego przez zasady arbitrażu międzynarodowego następczą nam wypadki dni ostatnich. P. Reutis, Minister spraw zagranicznych Grecji, wysunął projekt zawarcia układu arbitrażowego pomiędzy Grecją, Jugosławją i Rumunją, celem zagwarantowania bezpieczeństwa na Bałkanach. Podobno myśl ta znalazła odgłos przychylny w Bukareszcie i w Belgradzie.

Gdyby myśl rzucona przez Grecję została urzeczywistniona — pokój na Bałkanach byłby na czas dłuższy zapewniony. Rozdrobnienie polityczne, będące często źródłem zamieszek i wojen ustąpiłoby planowo zorganizowanej równowadze się, gdyż cokolwiek się mówi o powszechności, na której opiera się Protokół Genewski, zastosowanie go na mniejszą skalę musi się liczyć z realnymi wymaganiami życia, chodzi bowiem nie o do innego, jak o tworzenie skutecznej przeciwwagi dla elementów mogących zagrażać pokojowi światu.

Gdy we wrześniu b. r. Zgromadzenie Ligi przystąpi do ponownej dyskusji nad Protokółem Genewskim, Zachodni Pakt Bezpieczeństwa będzie jeszcze zapewne w sferze oddalonych i nieskonkretyzowanych projektów. Natomiast szereg układów miejscowych będzie faktem dokonany. Wielkie mocarstwa nie zeskrodkowują już w swych krębach, jak w czasie konferencji wersalskiej, monopolu bezpieczeństwa w Europie.

JAN SOJTAŃ.

Protokół genewski a układy miejscowe.

Dziwnie są nieraz koleje rokowań międzynarodowych. We wrześniu roku zeszłego w Genewie, przedstawiciele dwudziestu siedmiu państw dyskutowali nad możliwością usunięcia wojen przez zobowiązanie się do wzajemnej pomocy i do akcji międzynarodowej na rzecz kraju, będącego ofiarą niesprokowanej agresji. Myśl ta rzucona. Bardzo chwalona, niż zwalczana, nie doczekała się jednak urzeczywistnienia z powodu opozycji Włoch i dominjów angielskich. Protokół genewski umarł. — Jednak odżył podczas następnego zgrupowania Ligi w r. 1925. Pakt Ligi, którego protokół miał być dopełnieniem i niejako wprowadzeniem w życie, został martwą literą. Należało szukać innych sposobów zagwarantowania bezpieczeństwa w Europie.

Wobec niemożności zawarcia traktatu ogólnego zaczęły się rokowania między poszczególnymi mocarstwami. Propozycje niemieckie z dnia 9 stycznia padły na grunt podatny i spowodowały wymianę zdań w tej sprawie. W każdym razie w kołach politycznych Zachodu uważano, że pokój da się uzyskać tylko drogą sankcji, udzielanej przez wielkie mocarstwa, gwarantujące bezpieczeństwo małym.

Stało się inaczej. Wielką, płodną w swych następstwach zasadą protokołu genewskiego, nieproduktywną, gdyż ujęta w ramach zbyt ogólnych okazała się wyborna w zastosowaniu do układów miejscowych. Myśl została podjęta bez hałasu i wyzyskana w niejednym wypadku, wytworzyła grunt podatny do traktatów gwarantujących bezpieczeństwo w poszczególnych sferach Europy.

Pierwszy minister spraw zagranicznych Czechosłowacji zrozumiał, ile korzyści wyciągnąć można z zasady arbitrażu, zastosowanej do zagadnienia bezpieczeństwa. Nowe państwa w powojennej Europie, wyczerpane wybuchami skrajnego nacjonalizmu, spragnione są inieraz inierwencji postronnego autorytetu, któryby kręś położył ich niesnaskom. Sytuację tę, w istosunkach

Emigracja zarobkowa we Francji.

Wobec pojawiających się od czasu do czasu w dziennikach alarmujących pogłosek o stanie naszej emigracji zarobkowej we Francji (ostatnio artykuł pt. „Tragedja robotnic pracujących we Francji” w Nr. 217 Robotnika z dnia 9 sierpnia rb.), P.U.P.P. w Kaliszu jako czynnik lokalny powołany do regulacji spraw emigracji na rynku pracy wyjaśnia co następuje:

Podaż siły roboczej polskiej na rynek francuski odbywa się dwoma głównymi korytami: przez rekrutację Misji Francuskiej, a zatem drogą całkowicie kontrolowaną przez administrację polską na miejscu i z całą możliwą opieką nad losem emigranta we Francji i przez emigrację jednostkową za pomocą osobistych zapotrzebowań pracodawców francuskich przez nadsyłanie pod adresem pojedynczych robotników do Polskę kontraktów imennych zalegalizowanych przez władze francuskie.

Zobowiązania te uprawniają robotnika następnego do otrzymania dokumentów emigracyjnych wraz z bezpłatnym paszportem zagranicznym i

do przejazdu do Francji jak również do otrzymania wizey na paszporcie w Konsulacie Francuskim.

Rekrutacja zbędnej siły roboczej w Polsce i rozmieszczenie jej na rynku francuskim ujęte w ścisłe karby organizacyjne przez właściwe organa administracyjne najzupełniej zabezpieczają rze telnego, uczciwego i pracowitego robotnika polskiego od tragedji wysiedlenia z Francji z powodu braku tam pracy.

Te rzeczy przy całkowitem ujęciu cyfry popytu i podłazy przez czynniki administracyjne regulujące rynek pracy byłoby wykluczone, jednak cyfry emigracyjnych przez drugie koryto emigracyjne tak zwane imienne zapotrzebowania do czasu skonstatowania tej niewłaściwej i zbędnej podłazy siły roboczej naraża oczywiście pojedyncze emigrujące jednostki na zawód niezaleźnienia pracy, do której robotnik dążył. Tym bardziej, że wierzani imienne uzyskują się na obczyźnie, jak skonstatowano i za pomocą przekupstwa.

W ostatnich kilku miesiącach angażowanie rekrutacyjne do Francji odbywało się tylko dla robotów rolnych. Francja jeszcze obecnie potrzebuje w rolnictwie pomocy naszej roboczej i P.U.P.P. Kalisz jako ośrodek rolniczych par excellence po-

wiatów Słupieckiego, Konińskiego, Kołskiego, Turckiego, Wieluńskiego, i Kaliskiego otrzymują dotychczas z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej zezwolenia na rekrutowanie siły roboczej skoro na miejscu i do kraju zapotrzebowania ze strony rolnictwa na siłę roboczą niema żadnego.

W związku jednak z brakiem zapotrzebowania przez rekrutację do innych zawodów, ta napływająca uoboczną drogą do P.U.P.P. zapotrzebowaniami imiennymi od pojedynczych pracodawców francuskich Urząd Emigracyjny, w porozumieniu z Ambasadą Francuską na podstawie listy Noty Werbalnej Nr. A. E. 186 z dnia 22 czerwca rb. wstrzymał całkowicie emigrację jednostkową do departamentów północnych i wschodniej Francji, a nawet do niektórych zawodów jak kapelusznictwo, krawiectwo, czapnictwo i kuśnierstwo a do południowej Francji.

Zarządzenie to stosowane, z chwilą jego utrzymania, już od miesiąca lipca z całą bezwzględnością wywołało głośnie niezadowolenie wśród tych bezrobotnych którzy takie zapotrzebowania z pomocą osobistych znajomości we Francji już otrzymali lub w dalszym ciągu drogą legalną czy nielegalną, (zdarzają się podrabianie kontraktów francuskich i fałszowanie dokumentów), otrzymać się starają.

Są to już fakta niezrozumienia zarządzeń i złej woli poszczególnych jednostek, a odpowiedzialność za dalsze skutki tego, że wychodzą nie chcą się poddać warunkom reglamentacji samego ruchu wychodźczego przez czynniki państwowe i do tego powofane, spada całkowicie na barki tych, którzy w następstwie znajdują się na bruku francuskim bez pracy.

Uczciwy pracowity i sumienny robotnik polski zrekrutowany i zaangażowany do pracy do Francji przez powofane czynniki rządowe dotychczas skarg ani zażaleń do Urzędu w Kaliszu nie wnosil i reklamacji z tego tytułu od władz administracyjnych wyższych instancji w bieżącym roku i okresie wychodźczym w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy w Kaliszu po dzień dzisiejszy nie było.

Jak w Ameryce bronią zabójców.

W Chicago rozpoczął się na nowo proces sądowy przeciw mordercy Russelowi Scottowi, byłemu milionerowi, który wskutek odbycia kary, 10 lat w więzieniu dostał choroby umysłowej. Proces ten wzbudza olbrzymie zaciekanie. Stracenie Russela było dwukrotnie odkładane, ponieważ brat jego Robert Scott, który znik bez śladu, podał w depeszy, iż on jest właściwym mordercą.

Sąd zajmuje się obecnie zbadaniem stanu umysłowego Russela Scotta. Powołano do tego ośmiu psychiatrów. Równocześnie żona skazanego na śmierć Russela, Katarzyna Scott, rozesłała po całej Ameryce wezwanie przez radio, aby Robert Scott, właściwy morderca zgłosił się do sądu. Katarzyna Scott utworzyła również w Chicago sklep, w którym zbiera składki na koszt procesu. Kampanja sądowa kosztuje dotychczas 6.500 dol. W tym celu urządzają również w mieście Windzor pochody uliczne pod wezwaniem „ratujcie Scotta” i zbierają pieniądze na proces. Jedna z gazet w Detroit rozpoczęła kampanję w celu odszukania właściwego mordercy, zaginionego Roberta Scotta.

Kronika Telegraficzna.

BERLIN 14.8. PAT. Pisma przypuszczają, że odpowiedź francuska zostanie doręczona w Paryżu ambasadzie niemieckiej w połowie przyszłego tygodnia. Wobec tego kanclerz i min. Stresemann wyjadą z Berlina z zamiarem powrotu w przyszłym tygodniu celem przyjęcia odpowiedzi.

NOWY-YORK 14.8. PAT. Associates Pres donosi z Waszyngtonu: Amerykański kontrprojekt w sprawie regulacji belgijskich długów wojennych został przez komisję belgijską odrzucony.

PARYŻ 14.8. PAT. Journal Industriel dowiaduje się, że rozpoczęły się rokowania w sprawie zawarcia układu handlowego pomiędzy Francją i Japonją.

KONSTANTYNOPOL, 14.8. Urzędowo donoszą, że prezydent republiki Mustafa Kemal Pasza rozwiódł się 5 b. m. z żoną za wzajemnem porozumieniem.

RYGA, 14.8. Wczoraj wieczorem przybył do Rygi estoński min. spraw zagr. Pusta.

AMIENS, 14.8. Na stacji w Amiens wykołcił się pociąg pospieszny. Zabitych zostało 8 osób, rannych około 50, z czego 7 ciężko.

ANGORA, 14.8. W rozprawie przeciwko komunistom oskarżonym o naruszenie spokoju i chęć obalenia obecnego ustroju społecznego, Trybunał tutejszy skazał 4 komunistów na dożywotne więzienie, 6 na 15 lat ciężkich robót, a 7 na 11 lat ciężkich robót. 3 oskarżonych zwolniono.

GDAŃSK, 14.8. Odbyło się tutaj wczoraj zgromadzenie publiczne zwołane przez partje socjal-demokratów na którym poseł Mau omawiając program nowego senatu gdańskiego, oświadczył, że tylko w drodze gospodarczego porozumienia z Polską można będzie naprawić fatalną sytuację gospodarczą Wolnego Miasta spowodowaną przez nacjonalistyczną politykę dotychczasowego senatu.

Nowelizacja ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

W Dzienniku Ustaw Nr. 79 z dnia 7-go sierpnia 1925 roku poz. 550, ogłoszona została ustawa z dnia 15 lipca 1925 roku o państwowym podatku przemysłowym.

Poniżej podajemy najważniejsze zmiany, dotyczące wysokości wymienionego podatku oraz terminów płatności i terminów składania zeznań o obrocie, przyczem zaznaczyć należy, iż nowa ustawa zwalnia od podatku przemysłowego eksport wszelkiego rodzaju półfabrykatów i gotowych wyrobów oraz transakcje z firmami zagranicznymi, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego.

W myśl dotychczasowej ustawy, podatek przemysłowy pobierany był w wysokości 2 proc. od obrotu, banki płaciły natomiast 5 proc. Obecna ustawa zawiera pod tym względem znaczne złagodzenie stawek, bo aczkolwiek utrzymuje w dalszym ciągu 2 proc., przewidyuje jednakże cały szereg wyjątków, mianowicie:

1 proc. — od obrotów, osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe ze sprzedaży wydobytých surowców lub wyprodukowanych towarów, o ile artykuły te zostały nabyte również przez przedsiębiorstwa przemysłowe, przetwarzające je, względnie zużywające w prowadzonym przemyśle.

1/2 proc. — od obrotów, dokonanych artykułami pierwszej potrzeby oraz surowcami niezbędnymi do rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego przez przedsiębiorstwa handlowe przy sprzedaży hurtowej, przez przedsiębiorstwa skupu zawodowego, jak również przez samoiste przedsiębiorstwa wykonywania dostaw.

1 proc. od obrotów przedsiębiorstw prowadzących detaliczną lub drobną sprzedaż artykułów spożywczych pierwszej potrzeby.

Natomiast pośrednicy handlowi i przedsiębiorstwa komisowe oraz pośrednictwa handlowego płacą 5 proc. od obrotu.

Znaczenie więc niższa została wysokość stawki dla banków, bo z 5 proc. na 2 proc.

Nowe stawki obowiązują od dnia 1-go lipca 1925 roku. Począwszy od 1 stycznia 1926 roku zamiechany zostanie zgodnie z wymienioną ustawą, system składania półrocznych pisemnych zeznań o obrocie, zeznań o obrocie składane będą tylko raz rocznie po upływie każdego roku kalendarzowego w terminie od 15 lutego roku następnego.

Obliczony przez komisje szacunkowe podatek przemysłowy za cały rok kalendarzowy, wpłacany ma być do 15 maja roku bezpośrednio następującego po roku podatkowym, w tym też terminie składane mogą być odwołania od ustalonych (przez komisje szacunkowe) sum obrotów i obliczonych kwot podatku.

Obliczony natomiast przez władzę skarbową podatek przemysłowy winien być wpłacony w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu. Ten sam termin obowiązuje i przy składaniu odwołań.

Dodać jeszcze należy, że przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. oraz przedsiębiorstwa przemysłowe pierwszych 5 kategorii winny po upływie każdego miesiąca kalendarzowego najpóźniej do dnia 15 następnego miesiąca wpłacać do Kasy Skarbowej, zaliczkę na podatek przemysłowy w wysokości podatku, przypadającego od obrotu osiągniętego w ub. miesiącu.

Inni natomiast płatnicy winni najpóźniej do dnia 15 miesiąca po upływie każdego kwartału kalendarzowego wpłacić do Kasy Skarbowej zaliczkę na podatek w wysokości co najmniej jednej piątej kwoty podatku, wymierzonego za ubiegły rok kalendarzowy. Zaliczka ta za pierwszy kwartał każdego roku jest płatna w terminie od 15-go maja.

Ogłoszona obecnie ustawa stanowi dalszy krok na drodze ujednostajnienia i przystosowania do obecnych warunków naszego prawodawstwa skarbowego.

KRONIKA

— **Od wydawnictwa.** Z powodu uroczystego święta Wn. Najświętszej Marii Panny, które przypada 15 b. m. Następny numer gazety opuści prasę w poniedziałek o g. 10 rano.

— **Kalendarzyk astronomiczny.** W dniu 16 sierpnia 1925 r., t.j. w niedzielę wschód słońca przypada o godz. 4 m. 17, zachód o godzinie 19 m. 3. Długość dnia wynosi godz. 14 m. 46. Ubyło dnia 1 godz. 58 m. Nów przypada w środę, dnia 19 b. m.

— **Ze Starostwa.** W dniu 20 sierpnia r.b. przybywa do Kalisza i urzędować będzie od godz. 10-ej w Starostwie, pokój Nr. 54, Wojewódzka Komisja Samochodowa dla zbadania pojazdów mechanicznych do rejestracji oraz Komisja Egzaminacyjna dla przeegzaminowania kandydatów na szoferów, przeto osoby zainteresowane winny stawić się we wskazanym dniu w Starostwie wraz z odpowiednio udokumentowanymi podaniami.

Wszelkich informacji w sprawie wymienionej udziela do powyższego terminu Starostwo, pokój Nr. 62.

— **O skrzynki pocztowe.** Kalisz jest miastem liczącym kilkadziesiąt tysięcy ludności i mającym kilkadziesiąt ulic lecz w stosunku do swej ludności i rozległości posiada bardzo małą ilość skrzynek pocztowych, które rozmieszczone są przeważnie w centrum miasta, gdy tymczasem poboczne skrzydłowe ulice zaopatrzone są w takowe zaledwie gdzieś tam gdzie co czyni wrażenie jakoby ludność zamieszkująca centralne ulice miasta należała do „wybranych” wszak i z mieszkańców drugorzędnych ulic również „wybierają” się podatki skarbowe i miejskie, dlaczegoż oni mają być parjasami pod tym względem i nie korzystać na równi z innymi z wygody.

Pożądanem byłoby również żeby niektóre firmy a przynajmniej księgarnie, miały prawo sprzedaży znaczków pocztowych. Każdy zapewne zgodzi się zapłacić grosz więcej, niż wystawać w ogonku na poczcie całymi kwadransami za kupnem marek. „Czas to pieniądź”. Kaliszanie.

— **Rolnicy szykować gotówkę!** W związku z nieurodzajem zeszłorocznym, ministerjum skarbu stosowało względem płatników podatku gruntowego i majątkowego ulgi i odroczenia. Z tego też powodu na lipiec i sierpień wstrzymano kroki egzekucyjne za podatek gruntowy i majątkowy od rolników.

Pomyślny wynik zbiorów tegorocznych zmienił sytuację. Wobec ogromu potrzeb państwowych ministerjum skarbu nie będzie mogło udzielać dalszych odroczeń i ulg podatkowych i z dniem 1-go września zarządzi przymusowe ściąganie zaległych podatków rolnych.

Dla uniknięcia dotkliwych kar za zwłokę oraz kosztów egzekucyjnych płatnicy winni we własnym interesie przygotować na wrzesień gotówkę potrzebną na pokrycie podatków. Dalsze starania o uzyskanie odroczeń nie będą w żadnym wypadku uwzględniane.

Przypomnieć należy, że pierwsza rata podatku gruntowego powinna już być płatna od 15 marca do 15 kwietnia r. b., pierwsza zaś rata podatku dochodowego w terminie 30 czerwca r.b.

— **Nawet fotografija może mylić.** Niedawno aresztowano w Londynie pewnego młodego człowieka, oskarżonego o zabójstwo, na podstawie jakoby jego fotografii przechowanej w archiwum policyjnym.

Przypadkiem tylko udało się odnaleźć istotnego zabójcę i w ten sposób niewinnie posądzony odzyskał wolność.

Dzienniki londyńskie opowiadają z tego powodu inne zdarzenie „z fotografją”.

Policyja londyńska dowiedziałyszy się, że w miejscowości C. przebywa niebezpieczny zbrodniarz, przesłała kilka jego fotografii miejscowemu szeryfowi, z nakazem aresztowania. Po kilku dniach otrzymano od szeryfa następującą depezę:

— Z sześciu zbrodniarzy, których fotografije otrzymałem, pięciu jest już pod kluczem, szósty pilnie śledzony, także nie ujdzie.

— **Wypadek przy pracy.** W dniu wczorajszym zaszedł w Sulisławicach nieszczęśliwy wypadek przy pracy spowodowany własną nieostrożnością, a mianowicie w czasie młócenia zboża młockarnia, zaczęła się okrecać śloma na wał chcąc takowy oczyścić w biegu, Jan Barczak lat 50 chwycił widły i począł niemi manipulować przy wale lecz tak nieostrożnie iż maszyna zmiażdżyła mu trzy palce u prawej dłoni, tak iż pozostanie kaleką na całe życie.

— **Kradzież.** Szlapak Adaminie, zam przy ul. Kolejowej 3, skradzione zostało 20 zł. z kieszeni przez Stanisławską Stanisławę, zam. na ulicy Lipowej 58.

— **Konie którym brak świadectw remontowych.** Dziś o godz. 3 w nocy zostały zatrzymane 5 koni transportowane ze Zagórowa dla Boraksów które nie były zaopatrzone we świadectwa pochodzenia. Konie sprowadzono do taboru policyjnego na Nowym świecie.

— **Czego dzisiaj już nie kradną?** Nawet książki do opon samochodowych. P. Węclawek Franciszek, zamieszkały w Pleszewie przy ul. Kaliskiej Nr 4, zameldował o kradzieży książki do opon samochodowej. Sprawcę kradzieży Frankiewicz Waclawa Policja tutejsza ujęła i skradzioną książkę mu odebrała.

Sokolstwo polskie w Ameryce.

Sokół polski w Ameryce, którego przedstawiciele gości Polska, ma za sobą chlubną i piękną kartę historii wychodźstwa polskiego za Oceanem. Przeszczepiony z Polski, rozwinął się on od roku 1887, w którym powstało pierwsze gniazdo w Chicago, w potężną organizację, krzewiącą rycerskiego ducha polskiego w Ameryce. Rozwój Sokola amerykańskiego datuje się zwłaszcza od setnej rocznicy powstania Kościuszkowskiego w r. 1894, gdy rozproszone gniazda połączyły się w Związek Sokółów, który tuż przed wojną liczył 21.000 czynnych członków w 700 gniazdach.

W walce o niepodległość Sokolstwo przyjęło czynny i intensywny udział.

Z inicjatywy Sokola Polskiego powstała w czasie wojny szkoła podoficerów w wojennym obozie angielskim w Camp Borden w Kanadzie, a dalej szkoła podchorążych w Cambridge, a późniejsza dywizja gen. Hallera. Naogół Sokolstwo dostarczyło do armii polskiej i amerykańskiej 6.200 ochotników.

Po wojnie Sokolstwo amerykańskie brało wybitny udział w pracy ratunkowej na rzecz Ojczyzny.

W roku ubiegłym z początkiem września odbył się w Brooklynie doroczny Zlot Sokółów amerykańskich, na który przybyło ze wszystkich Stanów około 200 delegatów, około 500 ćwiczących i 599 młodzieży sokolej.

Ze sprawozdania przedłożonego na Zlocie okazało się, że liczba gniazd spadła od ostatniego Zlotu w Chicago z 237 na 216, jednakże wzrosła się intensywność obecnych gniazd i liczba ich członków wzrosła w tym samym czasie z 10.543 na 12.543.

Jest więc Sokół polski w Ameryce organizacją potężną i pełną znaczenia, która w życiu rodaków naszych za Oceanem odgrywa rolę ważną i doniosłą.

Praca maszyn w rolnictwie.

Bardzo ciekawa dyskusja toczy się w tej chwili na łamach niemieckiej prasy lotniczej.

Rozpoczął ją pewien inż. mechanik dowodzeniem, że dążenie do uprawy mechanicznej w rolnictwie bynajmniej się przy ścisłej kalkulacji nie opłaca. W czasie wojny i po jej zakończeniu, wskutek trudności w skompletowaniu inżyniarza, drożyzny kaszy i t.p. rzucano się do kupowania motorów, w pierwszym rzędzie pługów — traktorów. Zupełnie jednak nie przeprowadzono obliczeń, które zresztą były bardzo trudne wobec kryzysu powojennego.

Teraz jednak, dowodzi inżynier — sprawę uprawy motorowej należy ująć w cyfry, które wykazą, że zachwalane motory w fatalny sposób obciążają gospodarstwo.

Rolnicy w większości przyznali słusność dowodzeniem przeciwnika maszyn. Nie ulega wątpliwości, że uprawa pługiem motorowym kosztuje o sto procent drożej niż kołami.

Jednak traktory o wiele lepiej uprawiają glebę, polepszają jej strukturę, co jest rzeczą niesłychanie ważną, a poza tem gdy zbiegnie się parą kilka robot, konie nie zdołają podać wszystkim pracom. Traktor kosztuje tylko wówczas, gdy pracuje, konie zaś, czy woły, trzeba karmić codziennie. Jest to punkt bardzo ważny, zwłaszcza dla krajów, który mają dłuższy okres zimowy.

(Nasi rolnicy obliczają koszty utrzymania konia na plus minus 5 złotych dziennie).

W prasie rolniczej polskiej uprawa motorowa nie była jeszcze przedmiotem cyfrowych obliczeń. Rolnicy nasi naogół czują wstręt do ścisłej kalkulacji i wolą kierować się intuicją. Nie dawno jednak zastanawiano się, czy i jakie maszyny opłacają się, zwłaszcza w gospodarce mniejszej własności. Wynik dyskusji był podobny, jak i w prasie niemieckiej: jakiś teoretyk dowiódł, że siewniki i inne maszyny, a zwłaszcza żniwiarki, które zaczęły nabywać w większej ilości chłopci na południu Polski „nie opłacają się” — bo tylko kilka dni w roku są czynne. Nie wziął o to jednak pod uwagę, że, choć siew rzeczy jest bez porównania tańszy, zużywa jednak większą ilość ziarna i daje górszy plon, trudniejszy zbiór, żniwiarki zaś, zwłaszcza w okolicach, nawiedzanych przez częste opady, nadzwyczajnie ułatwiają i przyspieszają sprzęt.

Przysłuchując się dyskusjom w tej materii wśród rolników polskich można dojść do przekonania, że ogół rolników — praktyków wypowiada się za możliwie najszerszym użyciem maszyn. W dyskusjach tych podnoszone są natomiast częste zastrzeżenia, że maszyny rolnicze, sprowadzone z zagranicy są za mało przystosowane do potrzeb rolnictwa polskiego, nie czynią zadość wszystkim wymaganiom i warunkom — a to w ogromnej mierze utrudnia u nas mechanizację rolnictwa.

Pijcie PIWO OKOCIMSKIE

ŚWIATOWEJ SŁAWY.

Przedstawiciel w Kaliszu: W. WITTICH, ul. Polna 26, Kalisz.

1551

NAJWIĘKSZA W POLSCE
PIERWSZORZĘDNA PAROWA FABRYKA
FORTEPIANÓW i PIANIN

„ARNOLD FIBIGER“

W KALISZU, UL. SZOPENA 9, TEL. 263.
EGZ. OD ROKU 1878.

Polecana przez wybitne powagi artystyczne, jak:
J. Śliwiński, J. Wieniawski, H. Melcer, A. Rubinstein, Egon Petri, A. Reisenauer, J. Turczyński, Raul Koczalski, A. Michałowski, Friedman, M. Wąsowska, Harry Fremont Hatch K. Jaczynowska, M. Orłow i wielu innych, którzy wydali najlepsze świadectwa.

Odnaczona złotymi medalami i najwyższymi nagrodami na wszechświatowych wystawach w kraju i zagranicą. Fabryka egzystuje od r. 1878. — Poleca instrumenty wykonane z najwyborniejszych materiałów, korzysta z drzewa jeszcze z przedwojennych zapasów i nawet w czasie wojny nie wypuściła instrumentu z materiałów zastępczych.

Sprzedaż na dogodnych warunkach. Zamiana. Wynajem.

1358

Uwaga! W celach oszczędnościowych fabryka wypuściła na rynek pastę „Mary“ w dużych puszkach znana w handlu pod Nr. 4.

„Mary“ Nr. 4 zawiera 7 puszek małych i kosztuje 80 gr., w sprzedaży detalicznej. 338

Fabryka „MARY“, Warszawa, Dzielna 48, tel. 286-51.

Do wynajęcia

2 pokoje

Kościuszki 4,
Bank Przemysłowców. 1521

Zginał paszport

wydany przez Magistrat miasta Kalisza na imię Ludwika Banasiaka. 1561

Kto z Szan. Panów właścicieli domu wynajmie od 1 września

MIESZKANIE

2-3 pokojowe z kuchnią

urzędnikowi państwowemu z akademickim wykształceniem raczy złożyć ofertę w Administracji Gazety dla: „Chcącego założyć gniazdko rodzinne“. 1523

Postawy walcowe

oryginalne „GANZO“ nadeszły.

Obejrzeć można bez potrzeby kupna u Inż. S. Poradowskiego Kalisz, Kościuszki 20. 1538

Pracownia Futer
Wiktor Bussoni z Warszawy

wykonuje wszelkie obstalunki i przeróbki futer po cenach umiarkowanych.

Posiadam modele na rok bieżący.
Kalisz, Aleja Józefiny № 8, 1 piętro w oficynie. 1506

Montaże oraz remont

Wszelkich maszyn i instalacji, przyjmuje i posiada w każdym kierunku wykwalifikowanych monterów

1560

Kalisz, Grodzka 5, m. 8,
Inż. mech. Szperling.

**Dyrekcja Gimnazjów Związkowych
Żeńskiego i Męskiego**

podaje do wiadomości, że egzaminy wstępne po wakacjach odbywać się będą dnia 28 b.m. Zapisy do wszystkich klas prócz 8-ej, przyjmuje kancelaria gimnazjów, ul. Kościuszki 17, III piętro w godzinach od 10-ej do 1-ej i od 4-ej do 5-ej. Przy zapisie wymagane są: metryka, świadectwo szczepienia ospy i 15 zł. wpisowego.

1558

Dyrektor **M. Makarewicz.**

Wykonujemy szybko pod gwarancją fabryczną

Naprawy

dynamomaszyn - motorów, transformatorów i grzejników elektrycznych.

Budowa kolektorów i aparatów

POZNAŃ
Półwiejska 35.

BIULETYN

SPOSTRZEŻEN METEOROLOGICZNYCH STACJI
„KALISZ“ Państwowej Sieci Meteorologicznej
PRZY SEJMIKU
w dn. 14 sierpnia 1925 r. godz. 7-a rano.

1) Ciśnienie powietrza	755.6
2) Kierunek wiatru	NW
3) Siła wiatru	3 m/s
4) Stan nieba	zachm. umiark.
5) Wilgot. bezwzględna	12.4
6) Wilgot. względna	96%
7) Temp. powietrza	+15.3
8) Ilość opadów	—
9) Najwyż. temp. z doby ubiegł. zwały d.	+22.0
10) Najniż. temp.	+17.6
11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm 1 g. p.p.	+1.70

W FIRMIE
A. PIWEK
KALISZ,
ulica Babina № 21,
telefon 131.

ZOSTAŁ ZAPROWADZONY
dział naczyń kuchennych,
artykułów emaljowanych
i aluminiowych.
SPRZEDAŻ PO CENACH NISKICH.

1536